

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Ministerie van Financiën
Verzonden per mail

Betreft: Reactie van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna NOB) op de internetconsultatie inzake het concept van de Algemene Leidraad Wwft en Sw 1977

Datum: 12 februari 2020

Geachte dames en heren,

De NOB heeft kennisgenomen van het concept van de Algemene Leidraad Wwft en Sw 1977 (hierna Algemene Leidraad). De NOB maakt graag gebruik van de mogelijkheid hierop te reageren.

Algemeen - Toegevoegde waarde

Volgens de NOB zou de leidraad aan toegevoegde waarde winnen, wanneer de leidraad op relevante plaatsen in de tekst (links naar) actuele informatie zou bevatten die van belang is voor Wwft-instellingen en die niet eenvoudig te vinden is. De NOB noemt als voorbeelden:

- een overzicht van beurzen die uitgevende instellingen onderwerpen “aan openbaarmakingsvereisten als bedoeld in de richtlijn transparantie, dan wel aan vergelijkbare internationale standaarden” (artikel 3, lid 1, onder a, Uitvoeringsregeling Wwft; dit is van belang voor de vraag of UBO’s van BV’s of NV’s achterhaald moeten worden);
- een lijst van door de Minister van Financiën aangewezen staten waar eisen zijn gesteld die gelijkwaardig zijn aan de eisen gesteld bij of krachtens deze wet en waar toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van die voorschriften (artikel 23, lid 7, Wwft; dit is van belang voor de vraag of informatie over een melding gedeeld mag worden). Ook als de Minister geen staat heeft aangewezen is dat voor instellingen belangrijk om te weten.

Ook zou een uitleg van de reden voor de grote verschillen tussen de lijst van hoog-risicolanden van de Europese Commissie en die van de FATF wenselijk zijn. Zonder een redelijke uitleg zou bij instellingen de indruk kunnen ontstaan dat sprake is van willekeur bij het aanwijzen van hoog-risicolanden.

Hieronder benoemt de NOB nog enkele punten die bij doorlezing van de Algemene Leidraad opvallen.

Par. 4.3. Audit- en compliance functie

De tweede zin in par. 4.3 van de Algemene Leidraad luidt: “Deze verplichting geldt alleen indien het dagelijks beleid van de Wwft-instelling wordt bepaald door **twee personen of meer**.” Dit klopt niet. Voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling richten rechtspersonen of vennootschappen een onafhankelijke compliance functie in (artikel 2d, lid 2, Wwft). Het aantal dagelijks beleidsbepalers speelt daarbij geen rol.

De laatste zin van de tweede alinea van par. 4.3 van de Algemene Leidraad luidt: “Dit neemt niet weg dat het aanmerken van een transactie als ongebruikelijk, doorgaans de verantwoordelijkheid van de eerstelijns functie is.” In de praktijk is het aanwijzen van een transactie als mogelijk ongebruikelijk een taak van de eerstelijnsfunctie en de compliance functie heeft vervolgens de verantwoordelijkheid om te beslissen of de transactie daadwerkelijk als ongebruikelijke transactie gemeld moet worden.

Par. 5.1. Cliëntenonderzoek Algemeen

De tweede zin van de tweede alinea luidt: “Ten aanzien van de mogelijkheid om een vereenvoudigd cliëntenonderzoek te verrichten, zullen niet langer typen cliënten worden aangewezen ten aanzien waarvan met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek kan worden volstaan.” De NOB gaat er van uit dat hier bedoeld wordt dat de wetgever geen typen cliënten zal aanwijzen voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek. De NOB adviseert dit ter voorkoming van misverstanden duidelijker te maken. Instellingen zullen in hun risicobeleid uiteraard wel bepaalde typen cliënten in combinatie met bepaalde typen dienstverlening (beargumenteerd) aanwijzen voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek, mits in het concrete geval er ook daadwerkelijk een laag risicoprofiel is.

Par. 5.2.1. Wie is cliënt

De tweede zin van de eerste alinea luidt: “In de gevallen dat het (meteen) duidelijk is dat de cliënt ten behoeve van een andere persoon handelt, wordt ook die andere persoon als cliënt aangemerkt.” De NOB vindt het gebruik van het woord “ook” hier principieel onterecht en in ieder geval niet passen bij doel en strekking van de wet. Als de “cliënt” (duidelijk) niet voor zichzelf optreedt, maar voor een ander is die zogenaamde “cliënt” geen cliënt, maar een vertegenwoordiger van de cliënt. De NOB (en ook andere beroepsorganisaties van belastingadviseurs en accountants) gaan al sinds jaar en dag uit van een materieel cliëntbegrip: de cliënt is degene voor wie de instelling de werkzaamheden feitelijk uitvoert oftewel de partij die daar materieel belang bij heeft. In de praktijk komt het vaak voor dat een andere instelling (bijvoorbeeld een ander belastingadvieskantoor, een accountantskantoor, een advocatenkantoor of een notariskantoor) ten behoeve van diens cliënt aan een belastingadvieskantoor advies vraagt. Het belastingadvieskantoor zal dan die achterliggende cliënt van de andere instelling identificeren als zijn eigen cliënt. De persoon die namens de achterliggende cliënt de opdracht geeft wordt geïdentificeerd en geverifieerd als vertegenwoordiger van de cliënt. Het dient in de regel geen enkel doel om in dat geval ook die

vertegenwoordiger als cliënt te identificeren en de identiteit te verifiëren. Dat zou bijvoorbeeld kunnen inhouden dat een groot internationaal advocatenkantoor in kaart moet worden gebracht en documenten in binnen en buitenland moeten worden opgevraagd, terwijl dat advocatenkantoor duidelijk niet de cliënt is en het belastingadvieskantoor ook nimmer zal kunnen kennismaken van transacties van dat advocatenkantoor. Een dergelijke uitleg acht de NOB daarom in strijd met doel en strekking van de Wwft.

De NOB vraagt nader uit te leggen wat in de laatste alinea van par. 5.2.1 wordt bedoeld met “indirect vertegenwoordigen”? Dat zal voor veel lezers niet duidelijk zijn.

Aan het eind van de laatste alinea staat dat bij indirecte vertegenwoordiging de vertegenwoordiger alleen geïdentificeerd en diens identiteit geverifieerd moet worden indien daar aanleiding toe bestaat, bijvoorbeeld als sprake is van een verhoogd risico. De NOB vraagt zich af aan welk wetsartikel hier wordt gerefereerd. Artikel 3, lid 2, onderdeel e, Wwft regelt de identificatie en verificatie van de vertegenwoordiger. Dit artikel is ook van toepassing bij een niet-verhoogd risico.

Par. 5.2.4. Moment van cliëntenonderzoek

De tekst bij de eerste uitzondering (onder i.) zou de indruk kunnen wekken dat bij spoedeisende dienstverlening met weinig risico het gehele cliëntenonderzoek tijdens het aangaan van de zakelijke relatie kan plaatsvinden. Dit is niet het geval (zie artikel 5, lid 1, Wwft jo. artikel 4, lid 2, Wwft). Zoals de wet nu luidt moet ook bij spoedeisende dienstverlening **voor** het aangaan van de zakelijke relatie het volgende hebben plaatsgevonden:

- identificatie van de cliënt;
- identificatie van de UBO;
- vaststellen doel en beoogde aard van de dienstverlening;
- identificatie van de vertegenwoordiger en verificatie van diens identiteit en vaststellen van diens vertegenwoordigingsbevoegdheid;
- redelijke maatregelen om te bepalen of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt of ten behoeve van een derde.

Alleen de verificatie van de identiteit van de cliënt en UBO mag tijdens het aangaan plaatsvinden.¹

Par 5.2.7. Actueel houden gegevens cliëntenonderzoek

Gesteld wordt dat een Wwft-instelling cliëntgegevens periodiek dient te actualiseren. De wet eist dat de instelling redelijke maatregelen neemt om gegevens actueel te houden (artikel 3, lid 11, Wwft). Voor een instelling die niet voortdurend diensten levert aan een bepaalde cliënt, is het niet zinvol de gegevens periodiek te actualiseren. Dit kan beter gebeuren bij aanvang van

¹ De NOB merkt op dat het in de praktijk lastig kan zijn om bij spoedeisende dienstverlening met weinig risico de identiteit van de vertegenwoordiger te verifiëren **voor** het aangaan van de zakelijke relatie. De NOB vermoedt dat het wel de bedoeling van de wetgever is dat ook deze verificatie **tijdens** het aangaan van de zakelijke relatie mag plaatsvinden, maar dat bij de verschillende wetswijzigingen waarbij het cliëntenonderzoek is uitgebreid, de benodigde aanpassing van artikel 4, lid 1 en 2, Wwft over het hoofd gezien is. De NOB verzoekt dit bij een volgende wijziging van de Wwft mee te nemen.

nieuwe dienstverlening. De term ‘periodiek’ komt ook niet in de wet voor. De cliëntgegevens zullen overigens zelden wijzigen, de verhoogde aandacht kan beter uitgaan naar transacties dan naar de cliëntgegevens.

Par. 5.2.9. UBO-register

Na de inwerkingtreding van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden hebben vennootschappen en andere juridische entiteiten 18 maanden de tijd om het UBO-register te vullen. De NOB gaat er van uit dat het niet de bedoeling zal zijn dat instellingen gedurende deze 18 maanden discrepantie tussen het nog lege register en hun eigen informatie over UBO's van een cliënt moeten melden aan de Kamer van Koophandel. De NOB adviseert dit op te nemen in de Algemene Leidraad.

Par. 7. Training, opleiding en kwalificaties

In de eerste alinea staat: “Hoewel partners van een advocatenkantoor niet als werknemer van een Wwft-instelling zijn aan te merken, geldt deze verplichting ook voor hen.” De NOB merkt op dat dit niet alleen opgaat voor partners van een advocatenkantoor, maar ook voor partners van kantoren van andere beroepsbeoefenaren, zoals partners van belastingadvieskantoren.

De NOB is uiteraard weer graag bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. W.J.D. Gohres
Commissie Beroepszaken